

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Методичні вказівки
до виконання практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

*(для студентів денної і заочної форм навчання за
напрямом підготовки 6.030509 – Облік і аудит
спеціальності 7.03050901 і 8.03050901 – Облік і аудит)*

**Харків
ХНУМГ
2014**

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з дисципліни „Організація податкового контролю” (для студентів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030509 – Облік і аудит спеціальності 7.03050901 і 8.03050901 – Облік і аудит) / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Л. О. Кизилова, С. В. Кравцова, І. В. Ярошенко. – Х. : ХНУМГ, 2014. –15 с.

Укладачі: к.е.н, доц. Л. О. Кизилова, С. В. Кравцова, І. В. Ярошенко

Рецензент: к. е. н., проф. Н. І. Гордієнко

Рекомендовано кафедрою Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 6 від 24. 01. 2014р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення дисципліни „Організація податкового контролю” є надання знань з організації податкового контролю в Україні й адміністрування податків і зборів в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Організація податкового контролю” є:

–засвоїти теоретичні аспекти податкового контролю і нормативну базу, що регулює систему оподаткування й адміністрування податків і зборів в Україні;

– володіти методикою визначення грошових зобов'язань;

–володіти методикою визначення фінансових санкцій за порушення правил податкового законодавства;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

–сутність податкового контролю, форми, методи й нормативні основи його організації;

– систему органів податкового контролю в Україні, їх функції та права;

– права та обов'язки платників податків;

– систему обліку суб'єктів господарювання;

– способи забезпечення сплати грошового зобов'язання платника податків, не сплаченого в строк;

– організацію податкових перевірок;

– види відповідальності платників податків за порушення правил податкового законодавства.

вміти:

– користуватися нормативними документами з метою визначення своїх податкових обов'язків;

– визначити порушення встановлених законодавством правил реєстрації платника податку, подання необхідної інформації, правил обчислення та сплати податків;

– самостійно обчислювати суму фінансових санкцій і пені за порушення правил податкового законодавства з метою узгодження грошових зобов'язань.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни „Організація податкового контролю” – 72 години.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1 Податковий контроль у системі державного регулювання економіки

1. Сутність і форми податкового контролю.
2. Система органів податкового контролю, їх функції та права.
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів податкового контролю.
4. Обов'язки і права платників податків.
5. Порядок оскарження рішень контролюючих органів.

ЗМ 2 Організація контролю за виконанням платником податків його обов'язків, визначених законом.

1. Облік платників податків.
2. Податковий обов'язок, податкові та грошові зобов'язання платника податків.
3. Заходи забезпечення виконання платником податків його обов'язків.
4. Податкові перевірки.
5. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

На практичних заняттях студенти під керівництвом викладача виконують запропоновані їм завдання після самостійного вивчення теми, користуючись літературними джерелами і конспектом лекцій. Розподіл часу практичних занять відповідно до змістового модуля наведений у таблиці:

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	ЗМ 1 Податковий контроль у системі державного регулювання економіки	5	1
2	Тема 1. Сутність і форми податкового контролю.	1	-
3	Тема 2. Система органів податкового контролю, їх функції та права..	1	-
4	Тема 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів податкового контролю	-	-
5	Тема 4. Обов'язки і права платників податків.	2	-

Продовження

1	2	3	4
6	Тема 5. Порядок оскарження рішень контролюючих органів.	1	1
7	ЗМ 2 Організація контролю за виконанням платником податків його обов'язків, визначених законом.	10	5
8	Тема 1. Облік платників податків.	2	
9	Тема 2. Податковий обов'язок, податкові та грошові зобов'язання платника податків.	1	
10	Тема 3. Заходи забезпечення виконання платником податків його обов'язків.	2	2
11	Тема 4. Податкові перевірки.	2	-
12	Тема 5. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.	3	3
13	Разом	15	6

Заняття № 1

1. Мета заняття:

– засвоєння норм взаємовідносин у процесі реалізації податкової політики України між суб'єктами оподаткування і контролюючими органами.

2. Теоретичні питання:

Теоретичні питання:

- сутність і способи податкового контролю;
- система органів податкового контролю в Україні;
- система територіальних органів податкового контролю;
- функції контролюючих органів;
- права контролюючих органів;
- завдання та функції податкової міліції.
- сутність інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів.

3. Практичні завдання:

Завдання 1

Податковим кодексом України встановлено, що контролюючі органи і підрозділи податкової міліції :

- 1) забезпечують ведення обліку податків, зборів, платежів;
- 2) забезпечують достовірність та повноту обліку платників податків та платників єдиного внеску, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;
- 3) здійснюють контроль у сфері виробництва, обігу та реалізації підакцизних товарів, контроль за їх цільовим використанням, забезпечують міжгалузеву координацію у цій сфері;
- 4) надають адміністративні послуги платникам податків, зборів, платежів;
- 5) проводять відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування в межах наданої законом компетенції, вживає заходів щодо відшкодування завданих державі збитків;
- 6) проводять відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування в межах наданої законом компетенції, вживає заходів щодо відшкодування завданих державі збитків.
- 7) організовують роботу та здійснюють контроль за застосуванням арешту майна платника податків, що має податковий борг, та/або зупинення видаткових операцій на його рахунках у банку;
- 8) вживають заходів до виявлення, аналізу та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, щодо відповідності законодавству;
- 9) забезпечують визначення в установлених Податковим Кодексом, іншими законами України випадках сум податкових та грошових зобов'язань платників податків, застосування і своєчасне стягнення сум передбачених законом штрафних санкцій за порушення податкового, валютного та іншого законодавства;
- 10) у разі виявлення фактів, що свідчать про організовану злочинну діяльність, або дій, що створюють умови для такої діяльності, направляють матеріали з цих питань відповідним спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю;
- 11) проводять роботу щодо боротьби з незаконним виробництвом, переміщенням, обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;

- 12) здійснюють ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами та контроль за таким виробництвом;
- 12) вживають заходи щодо виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних з відмиванням, легалізацією, розкраданням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями;
- 13) організовують роботу з виявлення, обліку, зберігання, оцінки та розпорядження безхазяйним майном та іншим майном, що переходить у власність держави, а також з обліку, попередньої оцінки, зберігання майна, вилученого та конфіскованого за порушення митного і податкового законодавства;
- 14) збирають, аналізують, узагальнюють інформацію щодо порушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері, прогнозує тенденції розвитку негативних процесів кримінального характеру, пов'язаних з оподаткуванням;
- 15) забезпечують безпеку діяльності контролюючих органів та їх працівників, а також захист працівників від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням ними службових обов'язків;
- 16) виявляють кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, встановлює місцезнаходження платників податків, проводить опитування їх засновників, посадових осіб.

Наведений перелік розподілити на:

- а) функції контролюючих органів;
- б) повноваження податкової міліції.

Список літератури: [1], [2],

Заняття № 2

1. Мета заняття:

– засвоєння змісту обов'язків і прав платників податків у процесі реалізації норм податкового контролю контролюючими органами.

2. Теоретичні питання:

- обов'язки платників податків;
- права платників податків;
- порядок оскарження рішень контролюючих органів.

3. Практичні завдання:

Завдання 2

Розподілити наведений нижче перелік прав на:

- а) права контролюючих органів;
- б) права платників податків.

Податковим кодексом України у ст. 17 і 20 встановлено, що вони мають право:

- 1) отримувати безоплатно від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності та їх посадових осіб, у тому числі від органів, які забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів), інформацію, документи і матеріали;
- 2) безоплатно отримувати у контролюючих органах, у тому числі і через мережу Інтернет, інформацію про податки та збори і нормативно-правові акти, що їх регулюють, порядок обліку та сплати податків та зборів;
- 3) отримувати безоплатно від платників податків, а також від установ Національного банку України, банків та інших фінансових установ довідки у встановленому порядку довідки та/або копії документів про наявність банківських рахунків;
- 4) користуватися у службових справах засобами зв'язку, що належать платникам податків, з їх дозволу;
- 5) користуватися податковими пільгами за наявності підстав у встановленому порядку;
- 6) одержувати відстрочення, розстрочення сплати податків або податковий кредит в порядку і на умовах, встановлених Кодексом;
- 7) здійснювати контроль за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону;
- 8) ознайомлюватися та отримувати акти (довідки) перевірок, проведених контролюючими органами, перед підписанням актів (довідок) про проведення перевірки;
- 9) доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності та/або є об'єктами оподаткування, або використовуються для отримання доходів (прибутку), або пов'язані з іншими об'єктами оподаткування та/або можуть бути джерелом погашення податкового боргу;
- 10) оскаржувати в порядку, встановленому цим Кодексом, рішення, дії (бездіяльність) контролюючих органів (посадових осіб), надані контролюючими органами податкові консультації.

Список літератури: [1], [2],

Заняття № 3

1. Мета заняття:

– засвоєння норм законодавчих актів, що регулюють здійснення обліку податкових зобов'язань і податкового боргу;

2. Теоретичні питання:

1. Система обліку суб'єктів підприємницької діяльності
2. Державний реєстр фізичних осіб – платників податків
3. Реєстрація платників податку на додану вартість
4. Поняття і підстави виникнення та припинення податкового обов'язку, податкових та грошових зобов'язань платника податків.
5. Джерела сплати грошових зобов'язань
6. Податкове повідомлення-рішення
7. Податкова вимога
8. Податковий борг

Список літератури: 1, 2

3. Практичні завдання:

Завдання 3

Суб'єкт господарювання 15 липня підписав контракт з замовником на будівництво об'єкта вартістю 15000 тис. грн. Згідно з контрактом найближчим часом виконання робіт планується наступним чином:

- у вересні – 160 тис. грн.
- у жовтні – 180 тис. грн.
- листопаді – 180 тис. грн.

Визначити граничну дату, коли необхідно подати заяву на реєстрацію платником ПДВ, якщо суб'єкт господарювання бажає зареєструватися за добровільним бажанням.

Завдання 4

Суб'єкт господарювання за останні чотири місяці здійснив поставки товарів у наступних обсягах::

- за червень – 90 тис. грн.;
- за липень – 100 тис. грн.;
- за серпень – 146 тис. грн.;
- за вересень - 90 тис. грн.

Визначити граничну дату, коли суб'єкт господарювання зобов'язаний подати заяву на реєстрацію платником ПДВ.

Завдання 5

Визначити суму податкового і грошового зобов'язань за серпень за наступними даними:

1. Сума податку на додану вартість, яку необхідно сплатити до бюджету за звітний місяць – 25000 грн.
2. Сума заниження податку за березень, виявлена податковим інспектором під час перевірки у серпні - 5000 грн.
3. Нарахована податковим інспектором сума штрафних санкцій у зв'язку із заниженням податку - 1250 грн.
4. Нарахована податковим інспектором сума пені – 17 грн.

Завдання 6

Визначити суму податкового боргу на 30 жовтня за наступними даними:

1. 10 вересня підприємство отримало податкове повідомлення-рішення, у якому відзначалося, що йому за результатами перевірки донараховано суму податкового зобов'язання 8000 грн. і штрафу 2000 грн. з ПДВ за серпень.
2. Станом на 30 жовтня підприємство не сплатило:
 - суму грошового зобов'язання за податковим повідомленням-рішенням;
 - суму податкового зобов'язання з ПДВ за вересень 5000 грн.

Тестовий контроль за змістовим модулем 1

Заняття №4

1. Мета заняття:

- засвоєння правил нормативних актів щодо заходів примусового стягнення податкового боргу
- одержання практичних навичок самоперевірки та самооцінки податкової поведінки платника податків.

2. Теоретичні питання:

- сутність і право податкової застави активів;
- сутність і обставини адміністративного арешту активів;

3. Практичні завдання:

Завдання 7

Визначити вид заходів примусового стягнення податкового боргу і дату настання, а також відповідальність платника, який:

1. Мав податковий борг на 10 грудня з податку на прибуток за 3 квартал 12000 грн.
2. 10 грудня здійснив операцію продажу автомобільного крану на суму 45 000 грн.

Заняття № 5

2. Мета заняття:

- засвоєння правил нормативних актів з організації і проведення податкових перевірок фінансово-господарської діяльності платників податків;
- одержання практичних навичок самоперевірки та самооцінки податкової поведінки платника податків.
- види податкових перевірок;
- принципи відбору платників податків для проведення документальних перевірок;
- організація виїзних перевірок;
- порядок вилучення документів у платника податків;
- узагальнення та реалізація результатів податкових перевірок.

Тестовий контроль за ЗМ 2 за навчальними елементами 2.1; 2.2; 2.3.

Заняття № 6

1. Мета заняття:

- засвоїти правила нормативних актів про відповідальність платників податків у разі їх порушення;
- одержати практичні навички розрахунку сум пені та штрафних санкцій за порушення правил податкового законодавства.

2. Теоретичні питання:

- сутність термінів „пеня” і „штрафна санкція”;
- визначення періоду прострочення податкового зобов’язання;
- описати механізм розрахунку суми пені;
- описати механізм розрахунку сум штрафних санкцій при визначенні податкових зобов’язань контролюючим органом;

- описати механізм розрахунку штрафних санкцій у разі самостійного виправлення помилок платником податків;
- особливості визначення штрафних санкцій за несвоєчасну сплату податкових зобов'язань.

3. Практичні завдання:

Завдання 8

Нарахувати пеню за несвоєчасну сплату податку. За відсутності коштів на поточному рахунку платник податку подав до установи банку платіжне доручення на сплату акцизного податку за травень 30 вересня. Сума акцизного податку 3650 грн. Облікова ставка НБУ на дату оплати податкового боргу – 15% річних, на дату виникнення – 19% річних.

Завдання 9

Визначте суму пені і штрафних санкцій за даними, наведеними в таблиці 1:

Таблиця 1 – Вихідна інформація до задачі № 9

№ з/п	Найменування показника	Значення
1	Звітний місяць	09
2	Дата подання платіжного доручення до установи банку	30.12
3	Сума сплаченого податку згідно з платіжним дорученням	14000
4	Облікова ставка НБУ на дату виникнення податкової заборгованості	9
5	Облікова ставка НБУ на дату погашення податкового боргу	8

Завдання 10

Під час перевірки правильності розрахунку і своєчасності сплати податків посадовою особою податкової служби були виявлені порушення правил оподаткування:

- відсутність декларації з податку на прибуток за I квартал;
- несвоєчасне подання платіжного доручення в установу банку;
- заниження суми податку.

Виконати розрахунок грошового зобов'язання, що буде відображено в податковому повідомленні, за даними, наведеними в таблицях 3 і 4:

Таблиця 3 – Вихідна інформація для задачі №10:

№ з/п	Найменування показника	Значення
1	Дата подання платіжного доручення на сплату податку на додану вартість за квітень	30.06
2	Сума сплаченого податку на додану вартість за квітень, грн.	13600
3	Зниження суми податку на додану вартість за квітень, грн.	1100
4	Дата вручення податкового повідомлення платнику	30.09
5	Облікова ставка НБУ на дату виникнення податкового боргу, %	7
6	Облікова ставка НБУ на дату погашення податкового боргу, %	9

Список літератури: [3], [13], [14].

Заняття 7

1. Мета заняття:

- закріпити теоретичні знання і практичні навички з реалізації механізмів визначення сум штрафних санкцій і пені;
- засвоїти норми адміністративної та кримінальної відповідальності посадових осіб платника податків за порушення правил податкового законодавства;
- засвоїти процедуру оскаржень рішень податкових органів в адміністративному й судовому порядку.

2. Теоретичні питання:

- перелік порушень правил податкового законодавства і заходи адміністративної відповідальності за них посадових осіб платника податків;
- кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків;
- механізм оскарження платником податків рішень податкових органів в адміністративному порядку;
- порядок оскарження постанов про адміністративне правопорушення;
- механізм оскарження рішень податкових органів у судовому порядку.

3. Практичні завдання:

Завдання 11

Посадовою особою податкової служби на підприємстві виявлені порушення правил податкового законодавства:

- відсутність декларації про прибуток підприємства за другий квартал;
- несвоєчасне подання до установи банку платіжного доручення на сплату податку на прибуток за перший квартал;
- заниження сум податку на прибуток за перший квартал.
- Визначити суму адміністративних штрафів.

Список літератури: [3], [10], [13], [14].

Заняття 8

Тестовий контроль за ЗМ 2 за навчальними елементами 2.4 і 2.5.

Студенти заочної форми навчання виконують наступні завдання:

№ з/п	Практичне заняття	Практичні завдання
1	1	№№ 2; 3; 4
2	2	№№ 5; 6; 7
3	3	№№ 9; 10

Навчальне видання

Методичні вказівки
до виконання практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

*(для студентів денної і заочної форм навчання за
напрямом підготовки 6.030509 – Облік і аудит
спеціальності 7.03050901 і 8.03050901 – Облік і аудит)*

Укладачі: **КИЗИЛОВА** Людмила Олександрівна
КРАВЦОВА Софія Віталіївна
ЯРОШЕНКО Іван Васильович

Відповідальний за випуск: *Т. В. Момот*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання: *І. В. Волосожарова*

План 2014 , поз. 265М

Підп. до друку 19.11.2014 р.

Друк на ризографі

Тираж 50 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,9

Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4705 від 28.03.2014 р.